

BOTANISKA NOTISER

UTGIFNE AF

N:o 7.

TH. M. FRIES.

1865.

INNEHÅLL: E. FRIES, Anvisning till observationer rörande några Skandinaviska växter. — S. O. LINDBERG, *Anomodon apiculatus* Br. & Sch. et *Fimbriaria Lindenbergi* Cord., novæ Floræ Scandinaviæ cives. — Densamme: Om äkta parasitiska former bland mossorna. — N. C. KINDBERG: Svar på Herr J. A. Lefflers uppsats om *Lepigona*. — Literatur-Öfvers.: Dansk botanisk literatur 1859—64. — Strödda Underr.: Svenskar, efter hvilka växtsläkten blifvit uppkallade.

1. Anvisning till observationer rörande några Skandinaviska växter, af E. FRIES.

(Forts.)

8. Släktet *Potamogeton* är ett af dem, som erbjuda ett rikt fält för ytterligare undersökningar. Af synnerlig vikt är att erhålla mogna frukter. Sådane äro mig veterligen ej funna af *P. decipiens*, *salicifolius* och knappast af *P. sarganifolius*. Äfven bör *P. zosteraceus* noga granskas för att erfaras, om de, enligt Wahlenbergs uppgift, i torkadt tillstånd trekölade frukterna erbjuda några säkra kännetecken. Som jag sjelf ej sett, denna växt i lefvande tillstånd, har jag stödt mig på Wahlenbergs påstående: "non potest non bene distingui", men anser det dock ej vara alldeles osannolikt, att den är en form af *P. pectinatus*, som öfvervintrat i hafvet; åtminstone framskjuter den frampå sommaren ur bladvecken blad, alldeles lika *P. pectinati*.

9. Af *Verbascum Thapsus* har jag från Roslagen sett exemplar med omärkligt nedlöpande blad. Såväl genom denna karakter, som genom sitt yttre utseende öfverensstämmer den med *V. montanum* Schrad. Den förtjenar närmare undersökas för utrönande, om den är en konstant art eller icke. — I förbigående må nämnas, att i Upsala bot. trädgård uppkommit ej sparsamt sjelfsådd *V. nigro-lychnites*, närmast lik



den sistnämnda af föräldrarne, men med mörkludna ståndarsträngar af den förra.

10. Under namn af *Viola epipsila* förekomma tvenne former: en mera sydlig (*V. scanica*) med bleka blommor, lika *V. palustris*, och andra bladet hjertlikt rundadt med kort spets, alldeles likt *V. silvaticæ* blad, och en annan mera nordlig (*V. suecica*) med blå blommor, lika *V. uliginosæ*, med hjertlikt äggrunda, mot spetsen jemnt afsmalnande blad, lika *V. canina*. Af Ledebours beskrifning på *V. epipsila* är ej klart, hvilken han menar; i likhet med Ruprecht hänförde jag den till den sednare, men exemplar från Hofrådet Kühlewein vittna, att Ledebours art hör till den förra. Jag har i mina äldre skrifter (Nov. Fl. Suec. etc.) upptagit den som en storblommig form af *V. palustris*. Alla *Viola* hafva neml. en storblommig och en småblommig form, och därför torde det förtjena ytterligare undersökas, huruvida *V. scanica* ej är en storblommig *V. palustris* och *V. uliginosa* en storblommig *V. suecica*.

11. Slägtet *Armeria* hörer till dem, som ännu ej hos oss blifvit tillräckligt undersökta. Enligt min tanka ega vi i södra och medlersta Sverige endast tvenne arter, nemligen *A. elongata* och *maritima*, hvilka under mångårig kultur visat sig vara konstanta. Emellan dem finnas emellertid åtskilliga medelformer, och isynnerhet är när- eller från-varo af hårighet ett osäkert kännetecken. Otvifvelaktig *A. elongata* har jag sett pubescent, och *A. maritima* finnes sannolikt glatt. En sådan medelform är äfven *A. pubescens* Boiss., hvilken jemte *A. maritima* uppgifves af Boissier från Halland. Andra svenska former har han bestämt till *A. labradorica* (från Bohuslän: Herb. norm. XVI n. 26) och *A. purpurea* Koch. — Mest fristående synes den i Finmarken förekommande *A. sibirica* vara.

12. *Juncus effusus* L. och *conglomeratus* L. förenas af de flesta nyare författare och onekligen äro deras skiljemärken mycket minutiösa. För full visshets skull vore det likväl önskligt, att man uppdroge dem af frön och följde dem

under hela deras utvecklings-gång. — Deremot synes *Luzula pallescens* genom sina små blommor vara en själfständig art, som ej må förblandas med en blek form af *L. multiflora*. Äfven *L. pallescens* uppträder nemligen under en brun form; uppdragen af frön i härvarande botaniska trädgård, erhöi den bruna ax, men öfriga karakterer förblefvo oförändrade.

13. Slägtet *Epilobium* förtjenar synnerlig uppmärksamhet och isynnerhet arternas olika innovation, på hvilken uppmärksamheten först fästades af mig och som sedan närmare beskrifvits af Prof. J. Lange och efter honom upptagits af Griesebach. Denna sker dels genom knoppar, dels genom bladrossetter, dels genom stoloner. Härigenom skiljes lätt *E. lineare* från *E. palustre* var. *lapponicum*, hvilka ej sällan förvexlas; den förre sätter neml. bladrossetter, den sednare utskjuter stoloner. På samma sätt skiljes *E. tetragonum* från *E. virgatum*, hvilka hos oss vanligen förvexlas. Odlande i härvarande trädgård hafva båda visat sig oförändrade, *E. virgatum* alltid blott tvåårig och *E. tetragonum* väl perenn, men föga varaktig. Varaktiga hafva deremot de arter visat sig vara, som fortplantas genom knoppar vid stjelkens bas, t. ex. *E. montanum*. Tvenne till denna hänförda former, *E. collinum* Gmel. och *E. lanceolatum* Seb., förtjena isynnerhet observeras. Den förstnämnda, odlad härstädes af frön från Ronneby, bibehöll oförändrad sin låga växt, men några verkliga skiljemärken kunde jag på den blommande växten ej finna; måhända torde innovationen erbjuda sådana.

14. En af våra ej tillräckligt kända arter är *Stellaria alpestris*, hvilken vanligen förvexlas med former af *St. graminea* eller *longifolia*, från hvilka jag dock anser den vara väl skild. Deremot torde den kunna vara en form af *St. borealis*, hvars blomskärm utväxt till blad, ty blommans delar öfverensstämman med denna. För öfrigt förtjena alla våra fjällformer af detta slägte att ytterligare studeras, och framför allt större uppmärksamhet, än hittills skett, fästas vid frukterna och fröna.

15. *Cerastium pumilum* Curt. är en mycket omtvistad art, som man sökt dels i *C. tetrandrum*, dels i smärre former af *C. semidecandrum*, äfvensom i *C. glutinosum*. Det synes mig ej otroligt, att den snarast bör hänföras till en städse lågväxt *Cerastium*, som jag funnit i Skåne, med skärmblad utan hinnkant och hela växten enkelt hårig utan glandler. Jag har förlorat exemplaren, hvarföre jag rekommenderar den till noggrann efterspaning.

16. *Geum hirtum* Wahlb. Fl. Goth. är af sednare författare helt och hållet förgäten, men förtjenar noga efterspanas (Danmarks-Lilja i Götheborgs-skären). Med *G. hispidum* kan den icke förväxlas "ob folia ternata", snarare med former af *G. strictum*. Den från Preussen (Tilsit) uppgifna *G. hispidum* tillhör ej den rätta, utan är enligt Herr v. Uethtritz en form af *G. strictum*, hvilket ock släktets noggrannaste kännare C. A. Meyer för längesedan anmärkt. Den äkta *G. hispidum* är deremot funnen af Prof. J. Lange i Spanien, så lik vår, att ej den ringaste skilnad kan upptäckas.

17. Redan botanikens fäder urskilde flera bland de utmärktare arterna af släktet *Batrachium* och i sednare tider hafva de af alla samvetsgranna forskare (ej tyckare) blifvit återställda och flera nya tillagda. En del nyare kräfva dock närmare undersökning och äro för mig icke klara, t. ex. *B. Drouetii*, *Rionii*, *hololeucum* och *confusum*, hvilka derföre rekommenderas till nogare granskning, hvarvid odling i de nu för tiden allmänna aquarierna ej torde vara otjenlig. Godron försäkrar (i bref) *B. Drouetii* (yngre namn) nära sammanfalla med *B. confervoides*. Hos oss finnes denna dock endast i de nordliga trakterna, och eget är, att i Finmarken endast förekomma denna och *B. peltatum* eller just båda ytterligheterna af *Ranunculi aquatilis* grupp.

18. Den i Skåne och öfriga delar af södra Sverige, vanligen vid byar och i landsvägs-gropar, växande *Barbarea vulgaris* Brown (Koch och Reichenb.) är väsentligen skild från den på medlersta Sveriges fuktiga ängar ofta ganska

ymnigt förekommande; denna sednare är nemligen *B. arcuata* Reich., Koch. Från den förra är den Skånska *B. præcox* väl skild, men från den sednare hufvudsakligen blott genom sin behagliga krasse-smak, då den hos våra öfriga vilda *Barbareæ* är kärf och äcklig. Möjligen kan således *B. arcuata* vara den vilda formen af *B. præcox*, ty i afseende på smaken är alldeles samma skillnad mellan dessa, som mellan vild besk-apel och odlade äpplen. De fullt mogna skidorna torde dock erbjuda bättre skiljemärken, hvilka jag derföre rekommenderar till insamling. (Forts.)

2. *Anomodon apiculatus* Br. & Sch. et *Fimbriaria Lindenbergi* Cord., novæ
Floræ Scandinaviæ cives.

Describit S. O. LINDBERG.

1. *Anomodon apiculatus* Br. et Sch.:

dioicus, obscure viridis, ramis numerosis, strictis, subteretibus, obtusis; foliis e basi erecta, ovato-cordata, auriculata patenti-divergentibus, abrupte anguste-lingulatis, obtusis, minute apiculatis, ad basin undulatis et spinoso-, supra denticulato-papillois, margine recto, nervo supra medium dissoluto, cellulis, præcipue auricularum, valde elevato-papillois; capsula brevius pedicellata, cylindrico-ovata, operculo breviter rostrato, annulo nullo.

Leskea apiculata Br. et Sch. MSS.

An. apiculatus Br. et Sch. Bryol. eur. fasc. 44 & 45, Monogr. pp. 3 et 6 nomen solum (1850). Sull. Moss. U. S. p. 58 (1856) et Icon. musc. p. 120, tab. 75 (1864).

Hypnum Rugelii C. Müll. Synops. II, p. 473 (1851).

Hæc species, ad hoc tempus in America solum septentrionali, numquam tamen in Europa lecta, in prov. *Wester-göthland* in monte Billingen prope opp. Sköfde m. Maji 1865

a P. T. Cleve detecta est. Specimina suecica americanis simillima, sed sterilia et paucissima.

An. minor (P.-Beauv.) Lindb. *) proximus differt colore demum ochraceo, caule leniter compresso, foliis haud auriculatis, sed decurrentibus, rotundato-obtusis, capsula oblongo-ovata, annulata. *An. viticulosus* (L.) Hook. et Tayl. valde robustior est et folia secunda, e basi lata lineari-lanceolata, margine infra reflexo, nervo in apice dissoluto, capsulamque annulatam habet. *An. attenuatus* (Schreb.) Hüb. distinguitur ramis apice decurvatis et attenuatis, foliis erectis, plus minusve distinctius subsecundis, acutiusculis, apice remote denticulatis, nervo præcedentis, capsula longius pedicellata.

2. *Fimbriaria Lindenberghii* Cord.:

"fronde lineari-oblonga, latiuscula, undulato-lobulata, subtus abrupte carinata, ambitu membranaceo, squamis ad margines non pertinentibus; pedunculo piloso, atropurpureo, receptaculo femineo convexo, umbonato, subtus paleis propendentibus vestito; perianthiis ovatis (coloratis) sedecim-fidis, laciniis apice cohærentibus." — *Synops. Hepat.*

*) *Neckera viticulosa* var. β . *minor* Hedw. Sp. musc. p. 210, tab. 48, figg. 6—8 (1801). Web. et Mohr Taschenb. p. 240 (1807). Brid. Sp. musc. II, p. 37 (1812).

N. minor P.-Beauv. Prodr. p. 78 (1805). Schwægr. Suppl. I. P. II, p. 149 (1816). Brid. Mant. musc. p. 139 (1819) et Bryol. univ. II, p. 233 (1827). Sull. Musc. allegh. p. 22. n. 74 (1846). Wils. Bryol. brit. p. 319 in obs. (1855).

An. obtusifolius Br. et Sch. in Hook. Lond. Journ. Bot. II, p. 668 (1843) et Bryol. eur. fasc. 44 et 45, Monogr. pp. 3 et 6 (1850). Sull. Moss. U. S. p. 58 (1856) et Icon. musc. p. 119, tab. 74 (1864).

Isothecium minus Sull. in As. Gray Man. Bot. U. S. I. ed., p. 667 (1848).

Hypnum viticulosum var. β . *brachycarpum* C. Müll. Synops. II, p. 473 (1851).

F. Lindenbergii Cord. MSS. N.-Esenb. Naturg. eur. Leberm. IV. p. 283 (1838). Gott., Lindenb. et N.-Esenb. Synops. Hepat. p. 562 (1844).

F. Bonjeanii De Not. in Mem. Accad. Torin. II. Ser. I, p. 335, tab. fif. e (1838).

F. major Hamp. MSS.

Marchantia alpina Schleich, MSS.

In monte Tromsdalstind prov. Finmarken Norvegiæ anno 1851 C. Hartman jun. legit et *Rebouliam hemisphæricam* nominavit. — Specimina pauca sed pulcherrima in herbario fratris ejus asservata vidi.

A *F. pilosa* (Wahlenb.) Tayl. optime distincta species et notis supra allatis, et fronde majore, latiore, ætate pagina superiore brunneo-purpurea, subnitidula; pedunculo brevi et crasso, paleaceo, receptaculo majore; perianthio latiore, perfecte ovato, pallide brunneo-purpureo. laciniis ejus numerosioribus, apice cohærentibus, extus canaliculatis et marginibus involutis.

Obs. Optime ad descriptionem locupletissimam, a N. Esenb. l. c. datam, quadrant specimina scandinavica; helvetia et italyca tamen nondum vidimus.

3. Om äkta parasitiska former bland mossorna.

Af S. O. LINDBERG.

Under sina mångåriga och vidsträckta resor i Syd-Amerika upptäckte den skarpsynte och skarpsinnige Engelsmannen Richard Spruce bland andra för vetenskapen nya och högst intressanta växtformer trenne *Tayloria*-arter, af hvilka en, *T. laciniata*, är den enda bladmossa med fikiga blad, som hittills blifvit funnen. Denna art står temligen nära *T. Moritzii* och *erythrodonta* (*Tortula* Tayl.), af hvilka den sednare är af alla Qvitos mossor den allmänaste, ehuru hon växer endast och allenast på buskarnes allra smalaste lefvande grenar, stundom äfven på halfbuskar, till-

hörande *Malvaceæ* och *Solanaceæ*. Den omständigheten, att mossans egen upplösning inträder, så fort smågrenen, på hvilken hon växer, afdör, anser *) Spruce vara ett tydligt bevis på hennes parasitiska natur, ehuru han olyckligtvis ej närmare studerade densamma. Hans uppmärksamhet, rigtades härpå först under vistelsen i urskogarna kring Amazon-floden, derigenom att han iakttog, att vissa lefvermossor, isynnerhet arter af släktet *Omphalanthus*, som uteslutande förekomma på gröna och friska blad, mycket hastigt förmultna, sedan bladet, på hvilket de växa, affallit; möjligen hafva de äfven i förtid påskyndat detta blads affallande. Ett likartadt bevis kunna äfven vi anföra, ity bland de lefvermossor, som af G. A. Lindberg hemförts från Brasilien, finnes en *Lejeunia lunulata*, som, i likhet med högst talrika arter af samma slägte, alltid växer på tjocka, fleråriga blad af *Aurantiaceæ*, *Myrtaceæ*, *Rhopala* m. fl. Ett af dessa *Eugenia*-blad var till hälften afvissnadt och gulnadt, och, så långt detta bladets afdöende sträckt sig, befanns äfven mossan vara gulnad, då deremot hon på bladets friska del bibehållit sin friska, mörkgröna färg. Äfven några *Ulotæ*, såsom *Ul. Drummondii*, *coarctata* (P.-Beauv.) m. fl., synas hos oss dö ganska snart, så fort de grenar, hvilka de företrädesvis utvälja, händelsevis afvissna. Det mest slående beviset på vissa mossors parasitism anser Spruce bildas af släktet *Acidodontium*, som på Andos-kedjan representeras af talrika arter, hvilka alla uteslutande växa på de smalaste lefvande grenarne af skogens högsta träd och genom sina små, låga tufvor starkt erinra om *Orthotricha* och *Zygodontes*, samt mycket hastigt gå under, då grenen blifvit af stormen nedslungad.

Dessa fakta äro visserligen särdeles få och ofullständigt undersökta, men vi hafva ansett oss hafva skäl meddela dem såsom bevis på, att mossorna äro ej endast *epiphyta*, utan

*) I *Journal of the Proceedings of the Linnean Society, Botany*, vol. V, pag. 50 (1860).

äfven någongång *parasitiska*, företrädesvis (tänka vi) de lefvermossor af släktena *Lejeunia*, *Omphalanthus*, *Phragmi-coma* m. fl., som uteslutande lefva på (och af) friska och gröna blad, med hvilka de så att säga både lefva och dö, samt ock för att rigta våra botanisters uppmärksamhet på detta särdeles intressanta och alldeles obrukade fält, hvarest vackra iakttagelser måhända äro att göra.

4. Svar på Herr J. A. Lefflers uppsats om *Lepigona* af N. C. KINDBERG.

I n. 5 af denna tidskrift finnes införd en uppsats om Skandinavians *Lepigona*, hvari författaren, Herr J. A. Leffler, bland annat yttrar: "Resultaterna af mina studier öfver släktet stå i fullkomlig strid med de uti ofvannämnda monografi framställda åsigter". Detta är ett origtigt påstående; ty författaren skiljer sig icke från mig genom *något annat* än genom den olika betydelse, vi tillägga frökaraktern. Sålunda kunde hans uppsats (i st. f. ett repeterande af mina och andras uppgifter) hafva bestått i 1) en uppgift häraf eller ett anförande af hans observation, att det skulle finnas öfvergångar mellan släta och knöliga frön, 2) påståendet, att åtskilliga arter på grund deraf skola reduceras.

För öfrigt kan jag ej finna någon olikhet mellan hans och mina åsigter om släktet, helst som han sjelf (p. 90) säger: "nu må blott påpekas, att skillnaden mellan Lektor Kindbergs och min uppfattning *nästan helt och hållet* beror på det olika värde, vi tillägga nämnda frökarakter".

Hvad Herr Lefflers observation beträffar, så kan jag icke säga mig hafva funnit den bekräftad på annat sätt, än att åtskilliga små ojemnheter vid högre grad af förstoring visa sig på de frön, som af författarne uppgifvas såsom varande släta. Detta har jag sett för längre tid sedan; men jag

har ej ansett dem för annat än tillfälliga ojemnheter, då de ej visat den regelbundna ställning eller den storlek, som *Lepig. rubri* frön hafva. Nämnde arts frön har jag derföre tagit såsom en slags måttstock. Utom Bertoloni har ingen mig bekant författare uppgifvit, att fröna kunna vara antingen släta eller knöliga hos en och samma art. Om man slår upp pag. 37 i Prof. Fries' *Summa Veget. Scand.*, finner man inom släktet *Stellaria* afdeln. *Astrochloë* indelad i *trachysperma* och *leiosperma*, samt släktet *Cerastium* fördeladt i *perennia* och *annua*. Ehuru jag visserligen icke före min monografis författande hade närmare gifvit akt härpå, finner man dock deraf, att samma karakterer, jag använt vid indelningen af *Lepigonum*, blifvit förut använda inom 2:ne närstående släkten och borde kunna duga äfven här, innan man observerat, att dessa karakterer voro underkastade en tydlig föränderlighet. Om nu Hr Leffler, tvärt emot nästan alla författars uppgifter, iakttagit detta, så att han genom figurer kan bevisa identiteten mellan "tubercula" och de förutnämnda "små ojemnheterna", så medgifver jag gerna, att släktet väl kan på annat sätt indelas och att några arter sannolikt kunna mista sin arträtt, t. ex. 1) *Lepig. trachyspermum*, som må sammanföras med *L. arenarium*, då arten måste benämnas *Lepig. grande* (Kunth); 2) *Lepig. azoricum* möjligen med *Lepig. macrorhizum*, såsom en varietet med korta stipler; 3) *Lepig. leiospermum* och *Lepig. medium* med *Lep. salinum* (Presl) Fries; 4) *Lep. microspermum* med *Lep. salsugineum* F. M.; 5) *Lep. heterospermum* möjligen med *Lep. marinum*. — Hvad indelningen beträffar, så torde den af mig (*Monogr. Lepig.* p. 10 & 11) uppställda tabellen kunna ligga till grund på följande sätt:

A. *Macrotheca*

a) *perennia*:

Lep. macrothecum, *glandulosum*, *grande*, *marinum*,
rupestre, *fimbriatum*, *leve*, *macrorhizum*.

b) *annuum*:

Lep. eximium.

B. *Microtheca*

a) *perennia*:

Lep. purpureum, grandiflorum, campestre, brevifolium.

b) *annua, rarius perennantia*;

Lep. salinum, rubrum, depauperatum, salsugineum, Liebmannianum, segetale.

Artantalet skulle då blifva 19 i st. f. 25; allt *under förbehåll deraf*, att Hr Lefflers uppgift kan genom figurer och faktiska bevis bestyrkas. Skulle denna möjligen hafva uppkommit genom något missförstånd, torde bästa sättet att undanrödja detta hafva varit, att Hr Leffler behagat vända sig direkt till mig personligen.

Literatur-Öfversigt.

4. Dansk botanisk litteratur 1859--64.

(Af JOH. LANGE.)

(Forts.)

Hvad der ved Siden af disse Regeringens Foranstaltninger förövrigt har bidraget väsenligt til at vække og udbrede Sands for og Kundskab til Naturvidenskaberne i Danmark i de senere Aar, er den Iver og Dygtighed, hvormed flere naturhistoriske Forfattere have forstaaet at give Resultaterne af deres Forskninger en tiltrækkende og almeeninteressant Form og saavel ved Foredrag som ved Skrifter skaffet disse almindelig Indgang blandt et større Publicum. For Botanikens Vedkommende var det först og fornemmelig Schouw, som ved sine ligesaa populære som lærerige "Naturskildringer" anviste Veien, der senere er bleven fulgt af Flere. *Den naturhistoriske Forening* i Kjöbenhavn (hvis Stiftelse fornemmelig skyldes Schouw og Eschricht) har i en lang Aarrække paa Möder hveranden Söndag om Vinteren givet et talrigt Publicum Leilighed til at höre populære Foredrag over forskjellige Emner af naturhistorisk Indhold, og idet flere af

disse Foredrag senere ere blevne trykte, have de vundet Udbredelse i en videre Kreds. Endelig bör her nævnes det for 10 Aar siden begyndte og senere uafbrudt fortsatte "*Tidskrift for populaire Fremstillinger af Naturvidenskaberne*" (udg. af Fogh, Lütken og Vaupell), som et Organ, der har havt en meget heldig Indflydelse paa at udbrede naturhistoriske Kundskaber i sin store og stedse tiltagende Kreds af Læsere. En forholdsviis betydelig Deel af de i nedenstaaende Liste anførte botaniske Arbeider er bragt til Publicums Kundskab igjennem det her nævnte Tidskrift, og i det Hele vil det af Listen sees, at Størstedelen af de i de 6 sidste Aar i Danmark udgivne botaniske Arbeider ere enten *populaire Fremstillinger* af et eller andet botanisk Spørgsmaal eller *Lærebøger i Botanik* for Skoler. Adskillige af de i det nævnte Tidsrum udgivne Arbeider henhøre til den *anvendte Botanik*, et ikke ringe Antal ere *floristiske* eller *plantebeskrivende* Værker (saavel over den danske Flora som forskjellige andre Landes Florer), derimod er Antallet af *Monographier* kun lidet i Forhold til hvad den svenske botaniske Litteratur i samme Tidsrum har frembragt. Endnu færre ere de Skrifter, som have specielle Undersøgelser af *morphologiske* eller *anatomisk-physiologiske* Forhold til Gjenstand.

Antallet af de Forfattere, som i disse 6 Aar have givet Bidrag til den danske botaniske Litteratur, er, som det af Fortegnelsen vil sees, ikke meget stort, imidlertid er der i Virkeligheden mange flere ivrige og dygtige Dyrkere af Botaniken i vort Fædreland end det af Listen kan sees, idet mange, ogsaa i Provindserne, med Flid og Dygtighed arbeide paa Undersøgelsen af den Egn, hvor de opholde sig, og som, uden at være optraadte som Forfattere, have ydet mangt et værdifuldt Bidrag til Andres Arbeider.

Ved at sammenholde Listen med de ovenstaaende Bemærkninger turde det fremgaae, at om end Danmarks botaniske Litteratur i flere Henseender staaer tilbage for Nabo-landenes, indtager den derimod i andre Retninger et ret re-

spektabelt Standpunkt, og det maa betragtes som et for Botanikens fremtidige Blomstring i Danmark godt Varsel, at Bestræbelserne især have været rettede paa at vække en almindelig Interesse for Botaniken, og at disse have havt saa god Fremgang, at Dyrkerne af "scientia amabilis" stadigt tiltage i Antal og i Virksomhed, hvorom vi ville haabe at en Opgjørelse af de næste 6 Aars Frembringelser maa bære Vidnesbyrd.

1859.

- Hofman (Bang), J. A.* (Forpagter paa Hofmansgave), Nogle Ord om Steenpartiernes Anlæg og Anvendelse til Blomstercultur. — 8:o 29 pag. og 3 Afbildninger. Kjöbenhavn 1859. (Gyldendalske Bogh.).
- Lange, Joh.*, Haandbog i den danske Flora. Anden omarbejdede Udgave. 8:o LXV og 764 pag. Kjöbenhavn 1856—59. (C. A. Reitzel).
- Lange, M. T.* (forhen Præst i Rylskov i Slesvig), Om Forandringen af Danmarks Plantevæxt i de sidste 2 Aarhundreder. — 8:o 98 pag. Kjöbenhavn 1859. (Jacob Lund).
- Rostrup, E.* (Seminarlærer ved Skaarup Seminarium i Fyen), Om Vegetationen i den udtørrede Leersøe ved Kjöbenhavn. 24 pag. (Vidensk. Meddelelser fra den naturhist. Forening i Kbhavn).
- — Plantevandring. 24 pag. (Tidskrift for populære Fremstillinger af Naturvidenskaberne, 2 Række, I, p. 33).
- Vaupell, Chr.* (Dr. phil. † 1862), Iagttagelser over Befrugtningen hos en Art af Slægten *Oedogonium*. 8:o 38 pag. og 1 Tavle. Kjöbenhavn 1859. (C. A. Reitzel). — Doctor-Disputats.
- — Ægilops-Græsset eller den vilde Hvede. 21 Pag. og 2 Træsnit (Tidskrift for popul. Fremstill. af Naturvidensk. 2 Række 1, p. 123).
- — Om Træernes Formering ved Grene eller Knopper, 41 pag. o. fl. Træsnit (Tidskr. for popul. Fremstill. af Naturvidensk. 2 R. 1, p. 373).
- — Om Opelskning af Frugtræer ved Frø (Foredrag, holdt i det kgl. Landhuusholdnings-Selskab d. 2 Febr. 1859. Særskilt Aftryk af Tidskrift for Landøconomi) 8:o 21 pag.

1860.

- Branth, J.* (Cand. theol., forhen Skolebestyrer i Tønder), Lavarterne. 25 pag. o. fl. Træsnit (Tidskr. for popul. Fremstill. af Naturvidensk. 2 R. 2, p. 339).
- Lange, Joh.*, Pugillus plantarum, imprimis hispanicarum, quas in itinere 1851—52 legit autor. I. 82 pag. (Vidensk. Meddelelser fra den naturhist. Forening i Kbhavn).

Lange, J., Meddelelser om Værket "Flora danica". 14 pag. (Forhandlinger ved det skand. Naturforskermöde 1860 S. 747.)

— Brudstykker af en Reise i Spanien. 8:o 145 pag. (Dansk Maanedsskrift.) Reiseberetning, uddraget af Breve, med tilføiede Anmærkninger af botanisk Indhold.

— et Weilbach, A. (botanisk Gartner i Kjöbenhavn), Index seminum in horto academico Hauniensi a. 1859 collectorum. 30 pag. (Indeholder Beskrivelser af *Koeleria maritima* Lge, *Bidens platycephala* Örd., *Carduus platypus* Lge., *Linaria Tournefortii* (Poir.) Lge og *Sutherlandia foliolata* Lge.)

Rostrup, E., Veiledning i den danske Flora, en populær Anviisning til at kjende de danske Planter. 8:o. Kjöbenhavn 1860 (P. G. Philipsen).

Schiötz, Th. (Cand. pharm. og Fabrikbestyrer), Beretning om en botanisk Reise, foretaget i Sommeren 1858 i Landskabet mellem Slesvig, Rendsborg og Ekeruförde samt paa Vesterhavsoerne Amrom, För og Sild. 51 pag. (Vidensk. Medd. fra den naturhist. Forening i Kbhavn.)

Vaupell, Chr., De vildtvoxende Træers Udbredning i Danmark. 37 pag. (Tidskr. for popul. Fremstill. af Naturvidensk. 2 R., 2, p. 153).

— — Planterigets Naturhistorie, til Skolebrug. 2 Oplag. 8:o 209 pag. og 296 Træsnit og Chemitypier. Kbh. 1860. (C. A. Reizel.)

Örsted, A. S. (Dr. phil., Prof. bot. i Kjöbenhavn), Til Belysning af Slægten Vjurnum. 38 pag. og 2 Tavler. (Vidensk. Meddelelser fra den Naturhist. Forening i Kbhavn.)

— — Koglepalmerne eller Cycadeerne. 20 pag. o. fl. Træsnit. (Tidskr. for popul. Fremstill. af Naturvidensk. 2 R. 2, p. 121.)

— — Blomsterplanter uden Blomster, et Bidrag til Gymnospermernes Morphologie. 4 pag. (Forhandl. ved det 8 skand. Naturforskermöde i Kbh. 1860, Bilag B.)

1861.

Dahl, T. (Overlærer), Botanisk Lommebog for Skoler, til Brug for Eleverne paa botaniske Vandringer. 2 Udgave. 8:o 152 pag. Kjöbenhavn 1861 (Wöldike).

Didrichsen, F. (Docent, Bibliothekar ved bot. Have), Har Linné seet Tingen og havt Syn paa Sagen trods nogen Eftermand? Tvende botaniske Smaatilfælde. 8o 30 pag. og 1 Træsnit (Naturhistorisk Tidskrift). (Indeh. morphologisk-critiske Undersøgelser om Tornene hos *Ribes Grossularia* og *Parkinsonia aculeata*).

Grönlund, Chr. (forhen Adjunct ved Haderslev lærde Skole), Forverdens Planter og Dyr. Almeenfattelig Skildring, tildeels efter P. Harting, "die vorweltlichen Schöpfungen". — 8:o 141 pag. med 50 Træsnit. Haderslev 1861.

- Lange, Joh.*, Pugillus plantarum, imprimis hispanicarum, quas in itinere etc. II. 83 pag. (Videnskab. Meddelelser fra den naturhist. Forening i Kbh.)
- Floræ Danicæ iconum fasciculus XLV. Fol. 19 pag. et 60 tab. col. et nigr.
- Lange, M. T.*, Tillæg til Danmarks Flora. 32 pag. (Vidensk. Meddelelser fra den naturhist. Forening i Kbh.)
- Ström, V.* (Adjunct ved Odense Cathedralsskole), Begyndelsesgrundene af Plantelæren til Brug ved den første Underviisning i Naturhistorien. 8:o 56 pag. med 69 Træsnit. Kjöbenhavn 1861. (Gyldendalske Bogh.)
- Vaupell, Chr.*, Om Lysets og Skyggens Indflydelse paa Skovtræernes Form og Tilværelse. 22 pag. og 2 Træsnit. (Tidskr. for popul. Fremstill. af Naturvidensk.)
- Om Skovtræernes Selvsaaning og Frøets Udbredning i Skovene. 17 pag. (Tidskr. for popul. Fremstill. af Naturvidensk.)
- (*Willkomm, M.* og *Lange, Joh.*, Prodrromus floræ hispanicæ seu Synopsis methodica omnium plantarum in Hispania sponte nascentium v. frequentius cultarum quæ innotuerunt autoribus. Vol. 1. 8:o 316 pag. Stuttgart 1861 (Schweizerbart).
- Örsted, A. S.*, Myrsinæ centroamericanæ et mexicanæ. 25 pag. et 2 tab. (Vidensk. Medd. fra den naturh. Forening i Kbh.)
- De stedsegrønne Bøges Rige. 45 pag. og 5 Træsnit (Tidskr. for popul. Fremstill. af Naturvidensk.) (Forts.)

Strödda Underrättelser.

Om Svenskar, efter hvilka Växtsläkten blifvit uppkallade.

Till den lilla uppsatsen i Bot. Notiser 1863 p. 65, upptagande de Svenskar, efter hvilka växtsläkten blifvit uppkallade, får jag härmed meddela följande tillägg och rättelser:

BLADH, P. J. (*Bladhia* Thunb.). Assistent vid ostindiska kompaniet. Gjorde åtskilliga ostindiska resor samt skref uppsatser i V. A. H.

GRUBB, MICH., adlad af Grubbens (*Grubbia* Berg.). Direktör vid Svenska ostindiska kompaniet. Kommerseråd. Upprättade i Canton det första svenska handelskontor. Bergius fick från honom en samling af 300 växter från Cap, oeh "till skyldig åminnelse" samt för att visa sin tacksamhet uppkal-

lades ett växtsläkte bland de sända växterna efter gifvaren. F. 1728 † 1808.

HALLS upplysningar till historien om *Lycoperdon truncatum* äro införde i W. A. H. 1812 (ej 1811).

HELLENIIUS, C. N., var enl. Fries Bot. Utlf. 3 band p. 89 den siste, för hvilken Linné (*de Hyperico*, 1776) sjelf presiderade; enl. Hedin, Minne af Linné fader och son, 1 afd. p. 102, var åter Acharius *den siste*. Hedin kallar äfven, anf. arb. 2 afd. p. 87, Acharius den siste af Linnés lärjungar. — A. Afzelius var den siste af Linnés lärjungar i den mening, att han var den längst kvarlevande bland dem alla.

HISINGER, JOHAN, (ej W. °). Brukspatron på Fagervik i Finland. Bergsråd. Adlad 1770, hette förut Hising. R. W. O. F. 1727 † 1790.

LETTERSTEDT, J. (*Letterstedtia* Aresch.). Generalkonsul på Cap. Stiftare af storartade stipendier och anslag för vetenskapliga ändamål. † 1862.

MAULE, JAKOB (*Maulia* Thunb.). Chef för Ostindiska kompaniets kontor i Canton. Krigsråd. Född i Göteborg 1743 † 1805.

NILSSON, S. (*Nilssonia* Brong., *Cycadites Nilssonii* Brong., utdöda växter af fam. Cycadææ). Fil. Mag. Prof. Emeritus, Prost och Kyrkoherde, C. N. och D. D. O. O., L. W. O. Författare af Skandinavisk fauna samt flera geologiska och archæologiska arbeten. Född 1787.

Rothmannia har Thunberg uppkallat efter Georg Rothman, Fil. Mag., M. Dr., hvilken utsändes med ett Tripolitanskt sändebud, Abdrehmen eller Abdrihin Aga, till Berberiet att intränga i Afrika 1773. E. O. Assessor i Coll. Med. f. 1739 † 1778. Var son till J. Stenson Rothman, Lektor i Wexjö, hvilken icke var den, efter hvilken Thunberg uppkallade sin *Rothmannia capensis*.

N. J. SCHEUTZ.

*) Wilh. Hisinger var den bekante förf. till Anteckn. i Physik och Geognosi under resor uti Sverige och Norge.